

ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಲಿ

2025 ದ್ವಿತೀಯ ಪಿಯುಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆ - 1

ವಿಷಯ: 09 - ಸಂಸ್ಕೃತ

ಕೀಲಿ ಉತ್ತರಗಳು

ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು: 80

PART - A

I. ಈ ಕೆಳಗಿನ 10 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ 10 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಿದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 01 ಅಂಕದಂತೆ, ಒಟ್ಟು 10 ಅಂಕಗಳು.

10 X 01 = 10

01. ई. स्वार्थम् ।	1.
02. अ. योगिवेषण ।	1.
03. ई. विक्रमादित्यस्य ।	1.
04. आ. भिक्षार्थम् ।	1.
05. अ. कण्वः ।	1.
06. ई. सैन्यसंग्रहणार्थम् ।	1.
07. इ. अच्छोदसरः ।	1.
08. अ. षट् पुत्राः, द्वे पुत्र्यौ ।	1.
09. आ. सहनगुणम् ।	1.
10. इ. उत्साहः ।	1.

II. ಈ ಕೆಳಗಿನ 05 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ 05 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಿದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 01 ಅಂಕದಂತೆ, ಒಟ್ಟು 05 ಅಂಕಗಳು.

05 X 01 = 05

11. i. नराः ।	1.
ii. पुत्रं ।	1.
iii. प्रजापतिः ।	1.
iv. सैन्यं ।	1.
v. कृपया ।	1.

III. ಈ ಕೆಳಗಿನ 05 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ 05 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಿದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 01 ಅಂಕದಂತೆ, ಒಟ್ಟು 05 ಅಂಕಗಳು.

12.	ಕ	ಖ	05 X 01 = 05
	अ. जाह्नवी	i. गङ्गा ।	1.
	आ. गन्धवहः	ii. वायुः ।	1.
	इ. विलासमिव	iii. सरस्वत्याः ।	1.
	ई. पुत्थलिका	iv. वस्त्रापणम् ।	1.
	उ. विद्या	v. गुप्तधनम् ।	1.

PART-B

IV. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎರಡು-ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 02 ಅಂಕಗಳಂತೆ ಗರಿಷ್ಠ 08 ಅಂಕಗಳು. ಉತ್ತರವು ಎರಡು-ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿರಲಿ. ಪಾಠದ ಹೆಸರು ಬರೆಯುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಲ್ಲ.

04 X 02 = 08.

13. ಇಂದ್ರದ್ವೀಪ, ಕಶೇರುಮಾನ್-ದ್ವೀಪ, ತಾಮ್ರವರ್ಣದ್ವೀಪ, ಗಭಸ್ತಿಮಾನ್-ದ್ವೀಪ, ನಾಗದ್ವೀಪ, ಸೌಮ್ಯದ್ವೀಪ, ಗಾಂಧರ್ವದ್ವೀಪ ಮತ್ತು ವಾರುಣದ್ವೀಪ ಎಂಬ ದ್ವೀಪಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಐದನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು. 2.
14. ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾದ ರಾಕ್ಷಸನು ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನನ್ನು ಕುರಿತು - 'ಎಲೈ ಮಹಾನುಭಾವ, ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಈ ಶಿಲೆಯ ಮೇಲೆ ಯಾರು ಕುಳಿತಿರುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅವರು ನಾನು ಬರುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲೇ ಸತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನೀನು ನಗು-ಮೊಗದೊಂದಿಗೆ, ಅತ್ಯಂತ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವೆ' ಹಾಗಾದರೆ ನೀನು ಯಾರು? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. 2.
15. ಮಹಾಶ್ವೇತೆಯು ತನ್ನ ತಾಯಿಯೊಟ್ಟಿಗೆ ಅಚ್ಚೋದ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಸ್ನಾನಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬರುವಳು. ಆಗ 'ವನ-ಅನಿಲ ಹೊತ್ತು ತಂದ, ಹಿಂದೆಂದೂ ಆಘ್ರಾಣಿಸದ, ಈ ಲೋಕದಲ್ಲದ, ದುಂಬಿಗಳು ಪರಿಮಳ ಬಂದ ದಿಕ್ಕಿನತ್ತ ತಾನ್ಮುಂದು ತಾನ್ಮುಂದು ಎಂದು ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಹೂವಿನ ಪರಿಮಳವನ್ನು ಆಘ್ರಾಣಿಸಿದಳು' ಎಂದು ಹೇಳುವಳು. 2.
16. ಶಾಂತಿಯು ತನ್ನ ಪತಿಯಾದ ಸುಂದರನ ವಾರ್ಷಿಕ ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮುಂಬೈ ನಗರದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು, ಹೊಸ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಡಿಯಿಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಯುವಕನಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಶಾಂತಿಯು ಯುವಕನನ್ನು ನೋಡಲು ಬರುವಳು. 2.

17. ಕರ್ಣನು ಮಲಗಿರುವ ಗುರುಗಳಾದ ಪರಶುರಾಮರ ತಲೆಯನ್ನು ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಜ್ರಕೀಟವು ಕರ್ಣನ ಉಬ್ಬಿದ ತೊಡೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಹರಿತವಾದ ಕೋರೆಯಿಂದ ಸೀಳಿ ರಕ್ತವನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತದೆ. ಬಳಿಕ ತೊಡೆಯ ಮಾಂಸವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. 2.

18. ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತನ್ನೇ ಆಡುವುದು, ದಯೆ, ದಾನ, ದೀನ-ದುರ್ಬಲರ ರಕ್ಷಣೆ, ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗ ಹಾಗೂ ಒಳ್ಳೆಯವರಿಗೆ ಒಳಿತನ್ನೇ ಮಾಡುವಿಕೆ ಇದು ಸತ್ಪುರುಷರ ವ್ರತವಾಗಿದೆ. 2.

19. 'ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ತರಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಮುನ್ನ ಯಾವಾಗಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆಯೊಂದಿಗೆ ತೆರಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಬೋಧನೆಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿತ್ತು' ಎಂದು ಅವರ ಕುರಿತಾಗಿ ಕವಿ ಡಿ. ವಿ. ಜಿ. ಯವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 2.

V. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು. ಪಾಠದ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆದರೆ 01 ಅಂಕ. ಕ: ಅವದತ್?, ಕಮ್ ಅವದತ್? ಬರೆದರೆ 01 ಅಂಕ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಗರಿಷ್ಠ 02 ಅಂಕ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಗರಿಷ್ಠ 08 ಅಂಕಗಳು. 04 X 02 = 08

20. 'परेषामपि रक्ष जीवितम्' इति पाठः । 1.
विक्रमादित्यः अवदत् । बकासुरं / राक्षसं प्रति अवदत् । 1.

21. 'शून्या मेऽङ्गुलिः' इति पाठः । 1.
गौतमी अवदत् । शकुन्तलां प्रति अवदत् । 1.

22. 'शून्या मेऽङ्गुलिः' इति पाठः । 1.
दुष्यन्तः अवदत् । कण्वशिष्यौ / ऋषीन् प्रति अवदत् । 1.

23. 'महाराणाप्रतापः' इति पाठः । 1.
राणाप्रातापः अवदत् । भामाशाहं प्रति अवदत् । 1.

24. 'अनुरागोदयः' इति पाठः । 1.
कपिञ्जलः अवदत् । महाश्वेतां प्रति अवदत् । 1.

25. 'विधिविलसितम्' इति पाठः । 1.
परशुरामः अवदत् । कर्णं प्रति अवदत् । 1.

26. 'कृष्णशास्त्रीमहोदयः' इति पाठः । 1.
कृष्णशास्त्रीमहोदयः अवदत् । कृष्णरावं प्रति अवदत् । 1.

PART- C

VI. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಶ್ಲೋಕದ ಪಾಠದ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆದರೆ 01 ಅಂಕ. ಶ್ಲೋಕದ ಅನುವಾದಕ್ಕೆ 02 ಅಂಕ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಗರಿಷ್ಠ 03 ಅಂಕ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಗರಿಷ್ಠ 06 ಅಂಕಗಳು. 02 X 03 = 06

27. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು 'पुराणभारतम्' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ 1.
 ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತನೇಯದೇ ನಾವು ವಾಸಮಾಡುವ ಭಾರತದೇಶವು. ಇದು ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಯೋಜನಗಳಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ. 2.
28. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು 'निर्विमर्शा हि भीरवः' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. 1.
 ರಾಜಕುಮಾರನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗೆ ಭಯಂಕರವಾದ ಕಪಿಯೊಂದನ್ನು ಇರಿಸಿ. ಮೊದಲಿನಂತೆ ಮುಚ್ಚಿದನು. ಅನಂತರ ಅದರ ಮೇಲೆ ದೀಪವನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿ. ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿ ಬಿಟ್ಟನು. 2.
29. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು 'शून्या मेऽङ्गुलिः' ಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. 1.
 ಸಜ್ಜನನಾದ, ಸಮರ್ಥನಾದ ನೀನು (ದುಷ್ಯಂತ) ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆಳುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ನಾವು ನಡೆಸುವ ಧರ್ಮಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ವಿಘ್ನವೆಲ್ಲಿ? ಸೂರ್ಯನು ಉದಯಿಸಲಾಗಿ ಕತ್ತಲೆಗೆ ನೆಲೆಯೆಲ್ಲಿ? 2.
30. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು 'नीतिसारः' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. 1.
 ಗುರು-ಹಿರಿಯರ ಉಪದೇಶ ಕೇಳುವಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಧರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಕೆಟ್ಟಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕೂಡ ಹೊಂದುವನು. 2.

VII. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪಾಠದ ಹೆಸರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಪೀಠಿಕೆ, ವಿಷಯ, ವಿಷಯ ವಿಸ್ತಾರ ಹಾಗೂ ಉಪಸಂಹಾರ ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲೇ ಹತ್ತಾರು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 05 ಅಂಕಗಳಂತೆ ಒಟ್ಟು 20 ಅಂಕಗಳು. 04 X 05 = 20

31. 'पुराणभारतम्' ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭಾರತದ ಗಡಿ, ಭಾರತಕ್ಕೆ ಭಾರತ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬರಲು ಕಾರಣವಾದ ಸಂಗತಿ. ಒಂಭತ್ತು ದ್ವೀಪಗಳು. ಕುಲ ಪರ್ವತಗಳು, ನದಿಗಳು, ಅವುಗಳ ಮಹತ್ವ, ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳು. ಪ್ರಾಚೀನ ವೃತ್ತಿ-ಕರ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ ಜನಾಂಗಗಳು. ಭಾರತೀಯರು ಆಚರಿಸುವ ಮೂರು ತೆರನಾದ ಕರ್ಮಗಳು... ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬರೆದಿರಬೇಕು. 5.

32. 'परेषामपि रक्ष जीवितम्' ಪಾಠದಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಯೋಗಿವೇಷವನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಅರಮನೆಯಿಂದ ಹೊರ-ಹೋಗುವುದು. ಮಹಾರಣ್ಯಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ. ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಂಭಾಷಣೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ದುಃಖ. ಆತನ ದುಃಖಕ್ಕೆ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಸ್ಪಂದಿಸುವಿಕೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಬದಲಾಗಿ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಬಕಾಸುರನಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗಿ ಬರುವಿಕೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ಬಕಾಸುರನ ಮನಸ್ಸು ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುವಿಕೆ. ವರ ನೀಡುವಿಕೆ... ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ರಾಕ್ಷಸ ಹೇಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡ ಎಂಬ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬರೆದಿರಬೇಕು. 5.
33. 'निर्विमर्शा हि भीरवः' ಪಾಠದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಸಮರ್ಥನೆಯ ಕುರಿತಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ, ಗಂಗಾನದೀ ತೀರದ ಮೌನವ್ರತಧಾರಿ ಸನ್ಯಾಸಿಯ ವಿಚಾರ. ಆತ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಮನೆಗೆ ಭೀಕ್ಷೆಗೆ ಹೋಗುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ಆತನ ಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಮೋಹಗೊಳ್ಳುವುದು. ಸನ್ಯಾಸಿ ಮೌನ ಮುರಿದು ಮಾತನಾಡುವಿಕೆ. ಸನ್ಯಾಸಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಯನ್ನು ಭಯಗೊಳಿಸುವಿಕೆ. ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಮಾತಿನಂತೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ಗಂಗಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿ ಬಿಡುವಿಕೆ. ಅದು ರಾಜಕುಮಾರನಿಗೆ ದೊರೆತು, ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಮಗಳನ್ನು ಗಂಧರ್ವವಿಧಿಯಿಂದ ವಿವಾಹವಾಗುವಿಕೆ. ಹಾಗೂ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರ ಕಪಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಮೊದಲಿನಂತೆ ತೇಲಿ ಬಿಟ್ಟಾಗ, ಅದು ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ದೊರೆತು ಅವರು ಸನ್ಯಾಸಿ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಒಯ್ದರು. ಆಗ ಸನ್ಯಾಸಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತೆರೆದಾಗ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಬಂದ ಕಪಿಯು ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಮೂಗು-ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವಿಕೆ... ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕು. 5.
34. 'शून्या मेऽङ्गुलिः' ಅಭಿಜ್ಞಾನ ಶಾಕುಂತಲ ನಾಟಕದ ನಾಯಕನಾದ ದುಷ್ಯಂತ. ಅವನಿಗೂ ಶಕುಂತಲೆಗೂ ಆದ ಪ್ರೇಮ. ಗಾಂಧರ್ವವಿವಾಹ. ದುರ್ವಾಸರ ಶಾಪ. ಇದರಿಂದ ದುಷ್ಯಂತನಿಗೆ ಶಕುಂತಲೆಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಿರುವ ಸಂಗತಿಯ ವಿಸ್ಮೃತಿ ಕಣ್ಣಶಿಷ್ಯರು ಶಕುಂತಲೆಯನ್ನು ಪತ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ ನಿವೇದನೆ. ದುಷ್ಯಂತನಿಗೆ ಶಕುಂತಲೆಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಿರುವ ಸಂಗತಿ ವಿಸ್ಮೃತಿಯಿಂದ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶಕುಂತಲೆಯು ದುಷ್ಯಂತನೇ ತನ್ನ ಪತಿಯೆಂದು ಒಂದೊಂದೇ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವಳು. ಹೀಗೆ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾ ದುಷ್ಯಂತ ನೀಡಿದ ಅಂಗುಲೀಯಕವನ್ನು ಶಕುಂತಲೆ ತೆಗೆದು ತೋರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದು ಕಳೆದು ಹೋದ ಪ್ರಸಂಗ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಂಗುಲೀಯಕ ಪ್ರಸಂಗವು ಶಕುಂತಲೆಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ ಎಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಬೇಕು. 5.
35. ದೇಶರಕ್ಷಣೆಗೋಸ್ಕರ ಮಹಾರಾಣಾ ಪ್ರತಾಪನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಕಷ್ಟಪರಂಪರೆ ಕುರಿತಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ, 'महाराणाप्रतापः' ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಣಾ ಪ್ರತಾಪನ ಹುಟ್ಟು, ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುವುದು. ಆತನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ಹಲ್ದಿಫಾಟ್ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಜಯ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗದೇ ಅರಾವಳಿ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಸೈನ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ. ಸೈನ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಲು ಹಣದ ಕೊರತೆ. ಆಗ ಮಹಾರಾಣಾ ಪ್ರತಾಪನ ಪೂರ್ವಜರ ಮಂತ್ರಿ ಭಾಮಾಶಾಹನ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದ ಹಣದ ಸಹಾಯ.

ಮಹಾರಾಣಾ ಪ್ರತಾಪನಿಗೆ ಇದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಭಾರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಬರೆಯಬೇಕು. 5.

36. 'अनुरागोदयः' ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಮಹಾಶ್ವೇತೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ. ಆಕೆ ಯೌವನಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುವುದು. ಆಚೋದ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಆಗಮನ. ಪಾರಿಜಾತ ಕುಸುಮಮಂಜರಿಯ ಪರಿಮಳ ಬಂದ ದಿಕ್ಕಿನತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರನಾದ ಮುನಿಕುಮಾರ ಪುಂಡರೀಕನನ್ನು ನೋಡುವಿಕೆ. ಅವನ ಕುರಿತಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿ ಅವನ ಗೆಲೆಯನಲ್ಲಿ ಆತನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೇಳುವಿಕೆ. ಆಗ ಆತನ ಗೆಲೆಯನಾದ ಕಪಿಂಜಲನು ಪುಂಡರೀಕನ ಜನ್ಮವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕು. 5.

37. 'सा शान्तिः' ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟಿ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವಳು ಶಾಂತಿ. ಆಕೆ ಸೌಂದರ್ಯವತಿ. ಸುಂದರನ ಪತ್ನಿ. ಆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ತರುಣನು ಮೋಹಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ. ಆದರೆ ಆ ತರುಣನು ಶಾಂತಿಯ ಜೀವನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಅರಿತು ವಿಸ್ಮಯಗೊಳ್ಳುವನು. ಆಕೆ ತರುಣನ ಊರಿನ ಸುಂದರನ ಪತ್ನಿ. ವಿಧವೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಪಾಠದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರಬೇಕು. 5.

PART-D

VIII. ಈ ಕೆಳಗಿನ ವ್ಯಾಕರಣ ಸಂಬಂಧಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ವಿಭಾಗದ 03 ಸರಿ ಉತ್ತರಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟು 09

ಅಂಕಗಳು.

03 X 03 = 09

38. भीषणा + आकृतिः / भीषण + आकृतिः । 1.
 एक + एकम् । 1.
 प्राक् + एव । 1.
 सर्वेऽपि । 1.
 ततस्ततः । 1.
39. वस्त्रस्य आपणः । 1.
 इन्द्र इति द्वीपः । 1.
 कामश्च क्रोधश्च । 1.
 धवलकीर्तिः । 1.
 प्रत्यहम् । 1.

40. क्त्वा प्रत्ययः / क्त्वान्ताव्ययम् । 1.
 ल्यप् प्रत्ययः / ल्यबन्ताव्ययम् । 1.
 तुमुन्प्रत्ययः / तुमुन्नन्ताव्ययम् । 1.
 क्त - प्रत्ययः । भूतकृदन्तः । 1.
 शतृ - प्रत्ययः । वर्तमानकृदन्तः । 1.
41. अ. विक्रमादित्येन कालः नीयते । 3.
 आ. अहं तां पश्यामि ।
42. अ. अलङ्कारः - उपमालङ्कारः । 1.
 लक्षणम् - उपमा यत्र सादृश्यलक्ष्मीरुल्लसति द्वयोः । 2.
 आ. अलङ्कारः - उत्प्रेक्षालङ्कारः । 1.
 लक्षणम् - सम्भावना स्यादुत्प्रेक्षा । 2.
- IX. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ಕೆಳಗಿನದು ಒಂದು ಮಾದರಿ ಮಾತ್ರ ಇದೇ ವಾಕ್ಯ ಅಥವಾ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿನ ಇದೇ ಶಬ್ದಗಳೇ ಇರಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವಾಗ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಭಾವನೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದರೆ ಆಯಿತು. ಗರಿಷ್ಠ 05 ಅಂಕಗಳು.
- 01 X 05 = 05
43. गोपालकृष्णगोखलेमहोदयः अप्रतिमः देशभक्तः आसीत् । भारतस्य स्वातन्त्र्यसङ्ग्रामे सः प्रमुखं पात्रं निरवहत् / अवहत् । सः उत्तमः वाग्मी अपि आसीत् । जनाः तस्य वचसा / वचनेन देशभक्त्याः / देशभक्तेः प्रेरणां प्राप्य स्वातन्त्र्यसङ्ग्रामे भागं गृहीतवन्तः / अवहन् । सः स्वस्य सरलनिस्वार्थजीवनेन सर्वेषाम् अदर्शभूतः अस्ति । / सः स्वस्य सरलेन निस्वार्थजीवनेन च सर्वेषां आदर्शरूपो अस्ति । 5.
- X. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅರ್ಥಗ್ರಹಣದ 04 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಅಂಕದಂತೆ, ಗರಿಷ್ಠ 04 ಅಂಕಗಳು. 04 X 01 = 04
44. i. सिंहः रोगपीडितः अभवत् । 1.
 ii. उष्ट्रः नृपाय - 'यत् अहङ्कारिणं शृगालं विहाय सर्वे भवन्तं द्रष्टुं आगताः' इति न्यवेदयत् । 1.
 iii. सिंहः उष्ट्रस्य रक्तं पीतवान् । 1.
 iv. पिशुनतायाः दुष्फलं उष्ट्रेण प्राप्तम् । 1.